

eerste film, *Dorp aan de rivier* (1958) had een nominatie voor de Academy Award (Oscar) voor de beste buitenlandse film gekregen, alsmede een Golden Globe Award. In 1961 had *Het mes* ook in de competitie in Cannes gedraaid, maar geen prijs gekregen. De nieuwe film, die was gebaseerd op een boek dat al in het Frans was vertaald (*La chambre noir de Damoclés*), moest de internationale doorbraak betekenen. Helaas bleef een prijs uit. Hoewel de film aan Frankrijk werd verkocht waar hij draaide onder de titel *Inconnu aux services secrets*, werd het succes dat de financier en produktiemaatschappij Cineurope ervan hadden verwacht niet behaald. Heineken is dan ook al spoedig met zijn filmavontuur gestopt. Wel behield hij de rechten op *Als twee druppels water*. In het verleden is het vaak voorgekomen dat hij weigerde de film te laten vertonen. Pas op de Nederlandse Filmdagen in Utrecht van 1984, waar Rademakers een groot retrospectief kreeg, was het mogelijk de film voor vertoning beschikbaar te krijgen.

In de carrière van Fons Rademakers is *Als twee druppels water* een mijlpaal. In het vervolg zou hij de meeste van zijn films blijven baseren op romans, dan wel toneelstukken. Hij zou vaste scenarioschrijvers aantrekken om de adaptaties te maken. Bij herhaling trok hij buitenlandse acteurs en crewleden aan, en verhoogde daarmee zijn internationale bekendheid. Vooral in de jaren zeventig draaiden zijn films met veel succes in het buitenland. De hoogste prijs die een filmmaker kan krijgen, de Oscar, werd hem in 1987 verleend voor *De aanslag* naar de roman van Harry Mulisch.

Voor de Nederlandse speelfilmindustrie zou daarentegen *Als twee druppels water* voorlopig nog geen verandering markeren. De Nederlandse films uit de periode na 1963 werden naar origineel scenario in de Franse Nouvelle Vague-stijl door jonge nieuwe filmmakers gerealiseerd. Ze hadden een klein publieksbereik. Pas in de jaren zeventig werden er weer succesvolle Nederlandse speelfilms gemaakt. Opvallend is dat het ook hier weer de boekverfilmingen waren die succes boekten. Op basis van Stijn Streuvels' roman *De teloorgang van den Waterhoek* draaide Rademakers *Mira* (1971). Drie miljoen mensen gingen kijken naar *Turks fruit* (1972) van Paul Verhoeven, een naoorlogs record.

Van de Nederlandse films die tussen 1971 en 1984 zijn geproduceerd, was ongeveer de helft gebaseerd op een boek. Daarbij was sprake van een zeer grote verscheidenheid. Klassieke werken als Multatuli's *Max Havelaar*, verfilmd door Rademakers, of Frederik van Eedens *Van de koele meren des doods*, in 1982 verfilmd door Nouchka van Brakel, staan naast contemporaine literaire bestsellers als Wolters' *Turks fruit* en Mulisch' *Twee vrouwen*, verfilmd door George Sluizer in 1979, of populaire boeken zoals Albert Mols' *Wat zien ik*, verfilmd door Paul Verhoeven in 1971, en Jan Willem van de Weterings' *Grijpstra en De Gier*, verfilmd door Wim Verstappen in 1982. Voor al deze films geldt dat zij dezelfde titel hebben als het boek, zodat er een directe verwijzing blijft bestaan. De schrijver werd dan ook vaak uitgenodigd om aan de promotie van de film deel te nemen. Niet zelden toonden journalisten zich nieuwsgierig naar het oordeel van de auteur over de verfilming.